

VL 21/12-2009
IRIS rapporten kan med letthet tolkes dit hen at det er betydelige fordeler ved å vokse opp i utlandet med idealistiske misjonærforeldre, skriver *Hanne Nabintu Herland*.

Misjonærbarns selvmedlidenhet

Tolkning av tallmateriale i den nylig utgitte rapporten om oppvekst og skolegang i utlandet (Iris) legger opp til en storstilt stakkarsliggjøring av en denne gruppen ressurssterke mennesker som var så heldige tidlig i livet at de fikk lov til å sanke verdifull internasjonal erfaring som for de fleste er blitt et betydelig ressursintensiv. Men fordi internatskolesystemet er en forholdsviss ukjent skoleform i Norge som unntaksvis enkelte hadde negative erfaringer med, har man igangsatt storstilte aksjoner som åpenbart har til hensikt å ydmyke misjonselskapenes konstruktive arbeid i en rekke fattige nasjoner i årenes løp. Ved den kollektive fordømmelsen av oppvekstvilkårene til barn som er oppvokst i utlandet, deltar man i det som er så populært i religionsfiendtlige Norge nå for tiden: Med brask og bram skal man kritisere kristne organisasjoner sønder og sammen for omtrent alt de har stått for. Den tårevåte tilnærmingen er interessant, ikke minst fordi alle vet at statistisk materiale kan vinkles akkurat slik den enkelte ønsker, for å ramme de man har bestemt seg for å ydmyke.

Offerrollefokuset. Det er på høy tid å utfordre det årelange offerrollefokuset på misjonærbarne. Man kan undre: Hva er det med Norge og den nitidige trangten til å sutre over et eller annet i barndommen?

Vi er i dag et av verdens rikeste land, men også det mest sykemeldte og uføretrygdete. Er vi blitt prinsessen på erten?

Iris-rapporten tilbakeviser i realiteten en rekke av de høyst generelle påstander om at det er synd på barn som har vokst opp i utlandet. Rapporten bekrefter at 83 prosent har høyere utdanning, mot 25 prosent i befolkningen for øvrig. Eksempelvis har en rekke verdensledere vokst opp på internatpregede eliteskoler uten å ta skade av det. Flertallet av de spurte bekrefter at de ikke hadde nevneverdig negative opplevelser. Hele 40 prosent av de som var

invitert til å delta i undersøkelsen, syntes ikke den selvmedlidende tematikken var interessant nok til engang å svare på spørsmålene. For hvor interessant er det egentlig å grave i en fjern fortid for om mulig å lete opp en feil eller to ved gamle foreldre?

De enkeltsteder, som i Japan, der seksuelt misbruk foregikk, representerer unntaksvis og selvsagt høyst besynderlige tilstander. De som fortjener beklagelser er den minimale gruppen som faktisk erfarte ødeleggende hendelser som dette.

INNLEGG

Sammenlignet med befolkningen for øvrig der forskning viser at 15 prosent av alle norske barn utsettes for seksuelle overgrep, fremstår misjonærbarne 7 prosent likevel som et bemerkelsesverdige lavt tall.

Iris-rapporten bekrefter at kun 4 prosent av de spurte ble fysisk avstraffet. Sett i lys av at 10 prosent av alle barn i Norge ifølge Redd Barna lever med familievold rettet mot seg, fremstår også de 4 prosent som et lavt tall. Det samme gjelder mobbing, der misjonærbarne oppga at 15 prosent følte seg mobbet av andre elever, mens i dagens Norge oppgir eksempelvis 21 prosent av barn av alene foreldre at de mobbes på skolen, ifølge Folkehelseinstituttet. Hvorfor godtar misjonærbarne stakkarsliggjøringen som pågår gjennom den nitraste dyrkingen av de ytterst få som ikke hadde det godt?

Fordeler. Iris-rapporten kan med letthet tolkes dit hen at det er betydelige fordeler ved å vokse opp i utlandet med idealistiske misjonærforeldre.

Moralen er dessuten åpenbart høyere enn i den norske befolkningen generelt. Det fremstår derfor svært underlig at generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap, Kjetil Aano tolker rapporten slik at misjo-

nærbarne erfarte betydelig omsorgssvikt. Hva med dem som vokste opp på 1950 tallet i Norge? Mange fikk spanskrøret og fysisk avstraffelse i skoletimene. Når tidsepoker trekkes helt ut av sin sammenheng og forvrenges til det ugjenkjennelige, oppstår en historieforfalskning som den som nå preger mediene relatert til misjonærers arbeid i utlandet.

Det er nemlig et paradoks at nettopp misjonærbarne fremstår som usedvanlig ressurssterke, internasjonale, språkmektige og dyktige kulturbærere. De bidrar til å øke kunnskapen om verden utenfor i det proteksjonistisk monokulturelle Norge. De fikk en privilegert barndom, lærte seg samhandling og lojalitet på internatskoler, erfarte gode lærere som ga sine liv i idealistiske yrker som handlet om å hjelpe nødlidende. De aller fleste har fått førsteklasse oppvekst i miljøer med vekt på grønn idealisme.

Misjonærmobbing. I dag pågår en mobbing av misjonærer uten sidestykke i norsk historie. Misjonærers leseopplæring alene har i fattige afrikanske land utdannet en rekke presidenter og prominente afrikanere som i dag får utmerkelse og priser for sitt konstruktive arbeid blant verdens fattige. Disse er direkte resultater av hvite misjonærers selvoppofrende idealisme idet man grunnla skoler, utdanningsinstitusjoner og sykehus som har reddet titusener av menneskeliv.

Med misjonsorganisasjonenes beklagelse kan man håpe at det nå blir stille fra selvmedlidenhetsfronten. Dermed kan den offentlige uthengingen av foreldregenerasjonen avsluttes og man kan konsentrere seg om å bidra til å gjenreise respekten for det historisk betydningsfulle arbeidet som misjonærer har utført over hele verden.

*Hanne Nabintu Herland,
religionshistoriker og skribent*